

szkb212_07

Az iskolai hagyományok, ünnepek megújítása I.

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

12. évfolyam

Programcsomag: Felkészülés a felnőtt szerepekre

A modul szerzője: Simon Gabriella

Címlapkép: szkb212_07_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	17-18 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az iskolai hagyományok, ünnepek, ezáltal az iskola közösségi életének megújítása; a hagyományos eseményeken való aktív részvétel, illetve az összetartozás érzésének elmélyítése. Hagyományteremtés. Aktív közösségi szerepvállalás, tapasztalatainak összegzése, az önismeret fejlesztése.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás: szocializáció, közösség, hagyomány, magyarságtudat, hazafiság, Európa; kapcsolatok: együttműködés, felelősség, kommunikáció; demokrácia: önkormányzás, véleménynyilvánítás; társadalom: iskola, intézmények; világgépek: értékek Tartalom: A csapatmunkához szükséges viselkedési normák, készségek meghatározása. A közösség igényeinek fölmérése, a lehetséges problémák és szükségletek meghatározása, a projekt kiválasztása. A témaválasztás indoklása, a projekt célja. A projekt megtervezése: megvalósításának tevékenységei, ütemezése, végrehajtói, személyi felelősei. A projekt megvalósításának feltételei, a sikeresség ismérvei. A folyamat értékelése.
Megelőző tapasztalat	Az iskola egy tanévében megünnepelt évfordulók, ünnepek, illetve hagyományos tevékenységek
Ajánlott továbbhaladási irány	Az iskola egy további hagyományának, ünnepének megújítása
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: felelősségvállalás, tekintet másokra A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információgyűjtés, információk rendszerezése, információfeldolgozás, kreativitás Társas kompetenciák: kommunikációs készségek, együttműködés, társadalmi részvétel
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember a társadalomban Tantárgyakhoz: történelem, társadalomismeret Modulokhoz: Polgár a demokráciában, 8. évfolyam: A Holokausztról – egy iskolai emléknap keretében
Támogatórendszer	A projekt bemutatásáról készült tanári melléklet javaslatai Knausz Imre: <i>A tanítás mestersége</i> . Egyetemi jegyzet – A projektmódszer http://mek.oszk.hu Falus Iván: <i>Didaktika</i> . Tankönyvkiadó, 1989

Módszertani ajánlás

A modul feldolgozása a *projektmódszer* segítségével történik. Ennek a módszernek nemcsak az a lényege, hogy a tanulók egy-egy problémára megoldást találnak, hanem a módszer fő értéke, hogy a diákok a tervezéstől az értékelésig részesei a munkafolyamatnak. A módszerről a P1 melléklet ad tájékoztatást. A projekt olyan tanulási egység, melynek középpontjában egy probléma áll. A módszer természetéből adódik tehát, hogy nem kötődik szigorúan a tanórák rendjéhez, és nem feltétlenül kapcsolódik egy konkrét tantárgyhoz. A projekt megvalósításához szükség van a tanítási időn kívüli időre is.

A projektmunkának azokat az állomásait tudjuk a modulleírás táblázatában feltüntetni, amelyek konkrét időkerethez (is) köthetőek. Így a projekt témakörének kiválasztását, a célkitűzést, és a feltételek megteremtését, a tervezési, szervezési feladatokat (szükséglet felmérése, feladatok kiosztása, munkacsoportok szervezése, időterv készítése). Mivel a projekt megvalósulása az adott iskola tanulóinak bevonásával, az általuk készített tervek szerint alakul, a modulleírásban feltüntetettek csupán javaslatként értelmezhetőek.

A projekt tevékenységek jóváhagyását, a projekt megvalósulását, a megvalósulás utáni értékelést, visszacsatolást és a dokumentációt egy, az ezt következő modul (szkb212_08) tartalmazza.

Az iskola közösségi életének szerves részét képezik az iskolai ünnepek, hagyományok, melyek azonban üres formalitássá is válhatnak. Az iskolai hagyományok, ünnepek megújítása, tartalommal való megtöltése igazi közösségi feladat lehet, ha fel tudjuk kelteni a tanulók érdeklődését, és azt a munkát, a projekt megvalósulása alatt folyamatosan fenn tudjuk tartani. Könnyebben fenntarthatjuk a téma iránti érdeklődést, és szervezhetjük a munkafolyamatokat, ha tisztában vagyunk azzal, hogy a projektmunka során megváltozik a tanári szerep is. Az irányító helyett a tanulók együttműködését elősegítő, a tevékenységeket mederben tartó, koordináló szerepkör kerül előtérbe. A tanár, aki eddig az iskolai munka keretei között a tanulók munkáját irányította, háttérbe vonul, és a tevékenységek segítőjévé, érzékeny együttműködővé, moderátorrá válik. Szerepe inkább a partneri viszonyra emlékeztet. Szervezőképességére azonban továbbra is nagy szükség van. Szakmai fejlődését is elősegítheti a projektmódszer alkalmazása, hiszen egy ünnepély megszervezése a történelemmel, irodalommal, drámával, kommunikációval, zenével kapcsolatos ismereteit is előhívja. A partneri viszony lehetővé teszi, hogy a pedagógus a diákok eddig talán nem ismert képességeit, érdeklődési területeit is megismerhesse. Önálló munkára ösztönözve a diákokat, növeli felelősségtudatukat, célok kitűzésére és azok megvalósítására neveli őket. Az iskola egészét érintő projektek megvalósítása pedig növeli a diákok hatékonyabb részvételének lehetőségét az iskola közösségi életében.

A tanár feladata, hogy világossá tegye elképzeléseit a munka kereteit illetően, és a kitűzött célokat szem előtt tartva, az időkereteket nem feledve segítsen a csoportnak a projekt megvalósításában. A munka egyik fázisában sem élhet vissza hatalmával: a projektmunka lényege az önkéntesség, és a feladatok elvégzéséért érzett felelősség. A tanár elsősorban a szervezethez, a körülmények megteremtéséért, az együttműködés feltételeinek biztosításáért felel. A feladatok vállalásánál, a szerepek kiosztásánál és a munka során segítsen a diákoknak abban, hogy ki-ki saját képességeinek megfelelő, számára fejlesztő, sikerekkel kecsegtető munkát vállaljon a projektmunkában.

Az elmarasztaló értékelés helyett azt kell felismernie, mikor szükséges beavatkoznia, hogy a kitűzött célok megvalósulhassanak. Fontos felismertetnie diákjaival, hogy a projektmunka lényege nem a befejezettség, hanem az úton levés: a személyes tanulás folyamata, a közösség ügyeiben való aktív részvétel.

A projekt zavartalan működéshez néhány általános intézményi feltétel megléte is szükséges. Ilyenek például: a nevelőtestület általános egyetértése a projektet illetően. Mivel a projektek megvalósítása túlnő a tantárgyi kereteken, szükséges néhány, a munkát segítő tanár felkérése, az iskola adottságainak, pénzügyi lehetőségeinek, infrastruktúrájának előzetes ismerete, eszközigény feltérképezése.

Jelen projektmodul tervet 12. évfolyamos, végzős diákok számára készítettem. Tudom, hogy nem könnyű feladat érettségi előtt álló diákokat projektmunkára ösztönözni. Ezért javaslom, hogy a megvalósítást az első félévre tervezzük, és ne sajnáljuk az időt az előkészületekre. Az lenne talán a leghatékonyabb, ha a projektbe az alsóbb évfolyam néhány aktívabb tanulóját is be tudnánk vonni, hogy legyen, aki továbbviszi az itt megtapasztaltakat, és a tanulók motivációja is nőhet attól, ha látják, hogy megkezdett munkájukkal maradandót hagytak maguk után az iskola hagyományrendszerében. Az együtt munkálkodás erősítheti a „mi-tudatot”, és az évfolyamok közötti együttműködést is. A projektmunka demokratikus döntéshozatala pedig javíthatja a demokratikus együttműködés lehetőségét a különböző évfolyamok között, kihathat az egész iskola működésére is.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – A projekt módszerről – Háttérolvasmány

P2 – A kiválasztás

P3 – Az iskola Pedagógiai Programja

P4 – A célkitűzés

P5 – Javasolt sikerkritériumok

P6 – Lehetséges tevékenységek

Diákmellékletek

D1 – A legfontosabb kérdések – a munkacsoportok számára egy-egy példányban készül

D2 – Javasolt táblázat a projekt kivitelezéséhez – a csoportok számára megfelelő mennyiségben készül